

похвальний лист за участь у роботі з'їзду 2000 р.), офтальмологів, травматологів та ортопедів. Доц. В.Д. Шишук брав участь у роботі XII з'їзду травматологів-ортопедів (Донецьк), а також стажувався в ФРН (у ортопедичній університетській клініці міста Штендель), сьогодні є членом Українсько-німецької асоціації ортопедів, а також він є президентом Сумського осередку Української асоціації спортивної травматології, хірургії коліна та артроскопії. В.Д. Шишук є керівником клініки ортопедії та травматології, має багато публікацій у пресі.

Лікувальна робота кафедри. Практичні заняття студентів проводяться у приміщеннях кафедри та відділеннях клінічних лікарень. Усі викладачі кафедри постійно поєднують викладацьку діяльність з діяльністю практичних лікарів. Співробітники кафедри займаються консультативною роботою, беруть участь в ранкових конференціях та обходах. Проводяться наради ортопедів-травматологів, регулярно завідувачами курсів здійснюються консультативні виїзди транспортом санавіації в райони області.

Завідувач курсу невідкладних станів доц. О.І. Машалдін розробляє та впроваджує в життя концепцію надання першої медичної допомоги співробітниками ДАІ та іншими службами швидкого реагування на місці пригод. На курсі травматології та ортопедії впроваджено ендопротезування кульшового суглоба, постійно удосконалюється методика використання позавогнищевої фіксації переломів стрижньовими апаратами, розробляється та стандартизується тактика ведення хворих з політравмою, вивчається проблема остеопорозу. Співробітники кафедри постійно беруть участь в наданні ургентної допомоги населенню м. Сум та області.

ВКЛАД ПРОФЕССОРА Ф.А. ГИЛЬТЕБРАНДТА В СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ПРЕПОДАВАНИЯ ХИРУРГИИ НА МЕДИЦИНСКОМ ФАКУЛЬТЕТЕ МОСКОВСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

А.А. Тюленьков

В течение преподавательской деятельности профессора Ф.А. Гильтебрандта в Московском университете (1804 – 1829) им были определены и чётко сформулированы основные задачи университетского курса хирургии, в период, когда университет готовил интернистов без права на врачебную практику. Основными задачами курса являлись: выработка у учащихся умения правильно диагностировать заболевания хирургического профиля; знание показаний к проведению различных операций; умение оказывать экстренную хирургическую помощь по

жизненным показаниям. Ф.А. Гильтебрандт организовал преподавание оперативной хирургии как отдельного предмета в курсе хирургии, включавшего чтение лекций, демонстрацию операций на трупах, самостоятельное выполнение студентами операций на трупах. Ф.А. Гильтебрандтом было внедрено клиническое преподавание хирургии: клинические разборы, демонстрация студентам операций различной сложности, привлечение студентов к непосредственной работе с больными, проведение студентами манипуляций над пациентами под контролем профессора. Ф.А. Гильтебрандтом отработана методика разбора пациента на занятии со студентами.

МАЛОИЗВЕСТНЫЕ СТРАНИЦЫ ЖИЗНИ ПРОФЕССОРА КАЗАНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА А.И. ЯКОБИЯ

И.И. Щиголев

К личности Аркадия Ивановича Якобия не ослабевает внимание, о чем говорят публикации (Казанский мед. журнал, 1970; Переписка А.О. и В.О. Ковалевских, 1988; Медицинский курьер, 1997; Н.Б. Коростелев, 2005; и др.). О династии дворян Якобиев имеются сведения на сайтах Интернета.

Как установлено в Национальном архиве Татарстана, А.И. Якобий родился 22 сентября (4 октября) 1827 г. в Казани. Первые шаги в науке у А.И. Якобия были связаны с математикой и затем достаточно длительное время юриспруденцией, после окончания физико-математического факультета Казанского университета. Как показало время, медицина достаточно глубоко интересовала А.И. Якобия, в связи с чем в 1857 г. он поступил в Петербургскую медико-хирургическую академию. В 1860 году успешно защитил диссертацию, получив степень доктора медицины, хирургии и акушерства.

С 1863 г. А.И. Якобий на длительный период времени связал свою научную и преподавательскую деятельность с Казанским университетом, где он был избран доцентом кафедры судебной медицины. В составе совета университета с января 1870 г. значится как ординарный профессор гигиены А.И. Якобий.

В 1871 г. в университете произошли конфликты в профессорской среде, а не в студенческой, как до сего времени преподносилось в официальных сообщениях, в том числе и в периодической печати.

Недавно автором в Государственном архиве Российской Федерации обнаружено «дело 3-го отделения собственной его Императорского величества канцелярии» (фонд 109, 1871 г., 3 экспедиция, единица хранения 74, листы 58-189). По материалам этого